

Comportamentul de economisire și investiție în rândul populației din România în context european

Proiectul de cercetare este realizat de experți din cadrul ASE București, cu sprijinul Raiffeisen Bank România

București, 20.11.2024 | Raiffeisen Bank România și Facultatea de Finanțe, Asigurări Bănci și Burse de Valori din cadrul Academiei de Studii Economice din București anunță rezultatele proiectului de cercetare privind comportamentul de economisire și investiții în rândul populației din România, cu accent pe situația actuală la nivel național, comparativ cu alte țări din UE.

În materie de economisire, românii preferă depozitele bancare, însă nivelul de participare la piața de capital este redus, România având cel mai mic nivel al alfabetizării financiare din UE. Numărul românilor care au decis să adere la Pilonul III de pensii a înregistrat o creștere continuă în ultimii ani, totalul activelor nete administrate de cele 10 fonduri de pensii facultative existente în piață depășind 950 milioane de euro, arată un amplu proiect de cercetare realizat, în premieră, de Raiffeisen Bank și Academia de Studii Economice din București.

”Analiza detaliată a comportamentului de economisire și investiții ne oferă perspective valoroase, permițându-ne să înțelegem mai bine factorii care influențează deciziile financiare ale românilor în contextul economic dinamic de astăzi. Concluziile acestei cercetări subliniază necesitatea accelerării planificării financiare și credem că, valorificând aceste date, putem sprijini mai bine clienții în demersurile lor de a-și asigura un viitor financiar mai stabil pe termen lung. Cu o echipă de aproape 5.000 de profesioniști, am revoluționat modul în care mediul bancar susține planificarea financiară. Peste 1 milion de români au interacționat cu tableta Smart Finance datorită echipei noastre, făcând astfel pași în direcția planificării financiare. Rezultatele sunt îmbucurătoare și nu este doar despre depășirea unor borne cantitative, ci este despre încredere și misiunea de a veni cu o expertiză e cu adevărat relevantă și valoroasă pentru fiecare dintre clienții noștri.” - Zdenek Romanek, Președinte & CEO, Raiffeisen Bank România.

”Cercetarea fenomenelor și proceselor economice a fost și va rămâne unul din obiectivele principale ale Academiei de Studii Economice din București. În cadrul acesteia specialiștii noștri (cadre didactice, cercetători, doctoranzi) realizează analize importante, care fundamentează științific și propun soluții cu privire la aspecte esențiale ale dinamicii vieții economice. Studiul ‘Comportamentul de economisire și investiție în rândul populației din România în context

European' este un exemplu de cercetare utilă și absolut necesară pentru sectorul financiar-bancar. Prin mijloacele specifice cercetării din domeniul financiar, echipa de proiect constituită la nivelul Facultății Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori a obținut și oferă informații valoroase cu privire la comportamentul de economisire și investiții, atât pentru entitățile financiare furnizoare de produse financiare, cât și pentru clienții lor actuali sau potențiali. Rezultatele obținute de colegii noștri sunt relevante și pentru autorități sau organisme profesionale din domeniul financiar-bancar, în vederea implementării de politici publice privind creșterea gradului de pregătire financiară și a creșterii gradului de conștientizare a necesității de investire, mai ales în produse cu rol de protecție, cum ar fi fondurile de pensii". – Prof. univ. dr. Nicolae Istudor, Rector, Academia de Studii Economice din București

CUM ECONOMISESC ROMÂNII

Depozitele bancare sunt principala formă de economisire în rândul românilor, însă nivelul acestora este cel mai mic comparativ cu alte țări din regiune, precum Bulgaria, Cehia, Polonia sau Croația.

Românii cu vârste mai mari de 65 de ani preferă depozitele la termen comparativ cu persoanele mai tinere (< 60 de ani). La polul opus se află tinerii sub 25 de ani, care doar în proporție de peste **6%** preferă depozitele la termen. Conform datelor analizate, **20%** dintre cei care dețin depozite la termen au studii superioare.

Printre factorii care favorizează deținerea unui depozit bancar se numără: nivelul ridicat al educației și al veniturilor și stabilitatea locului de muncă. Cei care locuiesc în zone urbane cu acces la servicii financiare sunt, de asemenea, mai predispuși către deținerea unui depozit la termen.

740.000 DE ROMÂNI AU ALES PILONUL III DE PENSII FACULTATIVE

La sfârșitul anului 2023, totalul activelor nete administrate de cele 10 fonduri de pensii facultative a ajuns la **953 milioane euro**, stabilind un nou maxim istoric și evidențiind interesul crescut al populației pentru asigurarea unui venit suplimentar la pensionare.

Numărul românilor care au decis să adere la Pilonul III de pensii a înregistrat o creștere continuă. **740.000 de români** erau înscriși în Pilonul III de pensii private facultative la mijlocul anului 2024 și, din totalul acestora, ponderea celor de peste 55 de ani cu pensie facultativă a înregistrat o creștere semnificativă de la **6%**, în 2011, la **22%** în 2024. Însă, în ultimii 13 ani, participarea tinerilor sub 35 de ani, la Pilonul III, a scăzut, în timp ce participarea celor cu vârste între 30 și 44 de ani s-a menținut relativ stabilă, iar categoria de vârstă mijlocie, 45-54 de ani, a înregistrat o creștere moderată.

În ceea ce privește adeziunea la Pilonul III de pensii, venitul și stabilitatea locului de muncă sunt aspectele cele mai importante în alegerea unei scheme facultative. Pandemia COVID-19 a constituit un punct de

inflexiune pentru persoanele care activează într-o profesie stabilă (medicină, avocatură, management) în decizia de a contribui la o pensie facultativă.

Comparativ cu România, profilul participantului la o schemă de pensii facultativă este mult mai bine conturat în țările UE din regiune (Bulgaria, Cehia, Polonia sau Croația), educația și gradul de incluziune financiară fiind extrem de relevante.

PROFILUL INVESTITORULUI ROMÂN PE PIAȚA DE CAPITAL

România are cel mai redus nivel al alfabetizării financiare din UE, acest lucru influențând într-o proporție semnificativă nivelul redus de participare pe piața de capital.

De asemenea, în România, aversiunea relativă față de risc a investitorilor pe piața de capital este mai ridicată în comparație cu alte țări mai dezvoltate precum SUA și similară cu cea observată în alte țări din Europa Centrală și de Est (ECE), precum Cehia, Polonia și Croația.

Rezultatele obținute prin tehnici econometrice standard și pe baza unor modele de tip machine learning arată că persoana interesată să investească pe piața de capital este: bărbat, are un nivel ridicat de educație financiară, studii superioare și nivel ridicat al veniturilor.

Investiția în active riscante, precum acțiunile, atrage un tip diferit de investitor față de cel orientat spre economii sigure, cum sunt depozitele bancare sau fondurile de pensii, din cauza riscurilor mai ridicate implicate și a motivațiilor distincte care stau la baza acestor decizii financiare.

Tinerii sunt, de obicei, mai dispuși să își asume riscuri în speranța unor câștiguri viitoare, pe când persoanele mai în vârstă preferă investițiile cu randamente mai previzibile.

Venitul determină semnificativ toleranța la risc. Persoanele cu venituri mai mari sunt mai înclinate să investească în produse financiare riscante, având o capacitate financiară care le permite să facă față posibilelor pierderi.

Decizia de a investi în diferite produse riscante, specifice pieței de capital, este mai pronunțată în cazul persoanelor cu un nivel mai ridicat al cunoștințelor financiare. Astfel, alfabetizarea financiară reprezintă un factor determinant în modelarea comportamentului investițional, mai ales în cazul unei piețe de capital emergente precum cea din România.

Metodologie

Studiul *‘Comportamentul de economisire și investiție în rândul populației din România în context european’* a fost realizat cu scopul de a oferi o perspectivă clară asupra caracteristicilor care modelează deciziile financiare de zi cu zi ale românilor.

Datele colectate pentru acest studiu provin din surse credibile, incluzând eșantioane oficiale, statistici naționale și europene, precum și studii realizate de instituții financiare de renume, precum The OeNB Euro Survey, Institutul Național de Statistică, Autoritatea pentru Supraveghere Financiară și Flash Eurobarometer FL525.

Aceste date au fost analizate utilizând tehnici econometrice avansate, menite să asigure un grad înalt de precizie și relevanță în interpretarea rezultatelor.

Raportul de cercetare poate fi accesat [aici](#).

Despre Raiffeisen Bank România

Raiffeisen Bank, bancă universală de top, cu capitalizare și lichiditate solide activează pe piața bancară din România deservind peste 2,2 milioane de clienți, persoane fizice și juridice. Banca are peste 4.800 de angajați în 284 de unități, 1.131 ATM-uri & MFM-uri și peste 27.800 POS-uri.

De mai bine de 25 de ani, Raiffeisen Bank susține mediul economic din România, oferind produse și servicii financiare dezvoltate pentru a acoperi nevoile clienților. Având ca principiu fundamental responsabilitatea, contribuim la dezvoltarea societății prin finanțarea economiei reale și sustenabile. Totodată, suntem implicați în comunitate, prin susținerea a 5 piloni de dezvoltare: educație, ecologie urbană, sport ca stil de viață sănătos, inovație și nu în ultimul rând, artă și cultură. Din 2023, Raiffeisen Bank propune o nouă abordare și perspectivă asupra serviciilor bancare, prin lansarea "Banking 1:1", o modalitate interactivă de a simula configurarea unui plan financiar pentru clienții noștri, folosind aplicația Smart Finance, dezvoltată de echipa din România. www.raiffeisen.ro

Despre Academia de Studii Economice din București

ASE este o universitate de cercetare avansată și educație, care își consolidează permanent prestigiul academic prin prezența constantă în principalele clasamente internaționale. Recent ASE a ocupat locul I la nivel național și 301-400 la nivel global în prestigiosul Top Shanghai, domeniul Economie, ediția 2024. Universitatea de la kilometrul zero al învățământului economic superior din România promovează creșterea calității procesului didactic și a experienței educaționale internaționale oferite studenților, absolvenților și cadrelor didactice, având o vastă rețea de acorduri bilaterale cu universități de renume mondial. Studenții beneficiază de numeroase oportunități educaționale, în funcție de domeniul lor de interes. Diploma de absolvent al Academiei de Studii Economice din București constituie garanția unui viitor sigur, a unei cariere de succes și a unei bune inserții pe piața muncii, unde peste 87% dintre absolvenți își găsesc loc de muncă în domeniul de studii încă din primele 6 luni.